

Minnesanteckningar Seniorråd

Tid: 23 februari 10-12.30

Närvarande: Alf Andersson (Region Stockholm), Erland Bridell (PRO Värmdö), Björn Persson, (PRO Tyresö), Bengt Johansson (SPF Södertälje), Karin Nordh (SPF Huddinge), Birgitta Brynnel (SPF Haninge), Tommy Hallberg (SKPF Handen/Nynäshamn, delar av mötet) Camilla Andersson och Helén Lieberman-Ram, Nestor

På Teams: Monica Fransson (SPF, Värmdö) Anders Magnusson (SPF Botkyrka)

1 Föregående minnesanteckningar

Inga synpunkter, läggs till handlingarna.

2 Vad händer i kommunerna/regionen 2024-vilka satsningar har ni på gång?

Haninge: Bostadsfrågan för äldre är angelägen och något som alla pensionärsföreningarna behöver prata ihop sig om. Det finns olika ord och begrepp i omlopp som försvårar gemensam förståelse för vilka olika boenden för äldre som kan erbjudas, tex vård-och omsorgsboenden, korttids, seniorboenden, mellanboenden. Det viktiga är att det behövs olika typer av boenden som är anpassade till seniorer.

Tidigare fick föreningarna bidrag från kommunen kopplat till antal boende i kommunen, nu ska man i stället söka bidrag för de verksamheter man bedriver.

Huddinge: Innan senaste valet, gjordes en undersökning bland medlemmarna kring viktiga frågor som mynnade ut i en "kravlista" till politikerna. Ett nytt grepp från pensionärsorganisationerna handlar om att uppvakta en politiker i taget, gå igenom "kravlistan" och höra hur man tänker möta upp kraven. På sikt finns en vilja att Huddinge ska kunna bli en äldrevänlig kommun, en fråga man arbetar med även politiskt.

Södertälje: Nytt vårdboende skulle vara klart 2019, är skjutet på framtiden, vilket betyder att det finns mycket glest med platser. Diskussion med fastighetsägare och äldreomsorgsnämnden går trögt.

Tyresö: Kommunhuset ska byggas om, en fråga som varit uppe under lång tid. Arbetet pågår med det nya äldreboendet, ska vara klart 2027. KPR har ej blivit särskilt delaktiga i ritningar osv. Det nya boendet ska drivas i kommunal regi, de andra i Tyresö är i privat regi.

Värmdö: Seniororganisationerna är inbjudna att medverka i utvärdering av hemtjänsten. Sedan ett par år tillbaka gäller LOU (lagen om offentlig upphandling) för hemtjänstutförare. Val av hemtjänst sker utifrån var man bor, i dagsläget finns bara 2 privata utförare förutom kommunens egen regi.

Seniororganisationerna är också involverade i ett arbete med att ta fram riktlinjer för biståndsbedömare, även bjudits in till att titta på annonser inför rekrytering av personal till äldreomsorgen. Det blir viktigt att göra både yrket och Värmdö kommun intressant för ev sökande.

Finns stort behov av att lösa frågan om boendeplatser, något man vetat om länge, i och med att 40-talisterna är på ingång i äldreomsorgen.

Botkyrka: I dagarna öppnar ett nytt äldreboende med 60 platser. Det har varit maktskifte i kommunen, vilket gör att man nu pratar om äldrefrågor på annat sätt. Botkyrka har avancerat vad det gäller nöjdhet osv i brukarundersökningar. Stor satsning sker på språkutbildningar, för att personal inom äldreomsorgen ska kunna bättre vårdsvenska.

Region Stockholm: Finns budgetbeslut inom regionen som gör att vissa frågor kommer utredas. Det gäller tex vissa av vårdvalen som kan behöva ändras. Seniorerna är med och diskuterar, både principiella frågor och utifrån erfarenheter av hur olika verksamheter fungerar. Andra frågor som diskuteras är att bolagsformer inom sjukhusvården ska upphöra och i stället bli förvaltningar med gemensam politisk nämnd. Resurser behöver samordnas på annat sätt. Pågår också framtagande av en beställarplan för vård av äldre.

Inom regionen ses representationen till Nestor över, kommer bestå av 3 ordinarie och 3 suppleanter (ord för regionstyrelsen som är politiskt tillsatt, SPF och PRO-representanter).

3 Vad händer på Nestor 2024

Se pp-bilder från mötet på tidsplan och status för olika projekt och aktiviteter under 2024. Nestorcafét äger rum den 16 april i Haninge kulturhus och har temat kommunikation vid demens. Seniorrådet är välkomna.

Verksamhetsplan 2024 och verksamhetsberättelse 2023 är nu offentliga och finns på Nestors hemsida eller går att läsa här: [>Verksamhetsplan](#), [>Verksamhetsberättelse](#)

Nestor kommer ta fram en ny webbplats under året. Just nu avslutas anbudsförfarandet, och det blir klart vilket företag som kommer få uppdraget.

Det är dags att skriva om samverkansavtalet mellan Nestor och ägarorganisationerna. Avtalet går ut i maj-24, men kommer att förlängas året ut innan nytt avtal är framtaget och förhandlat.

Projektet STEG- information från referensgruppsarbete

Erland är med i referensgruppen för detta projekt och berättade kort och visade några pp-bilder, bifogas anteckningarna?

Projektet har sin utgångspunkt i lagen om egenvård som handlar om att inför beslut om en hälso-och sjukvårdsinsats ska ansvarig läkare bedöma om personen i fråga själv kan ansvara för ordinationen och göra alla moment själv, om viss praktisk hjälp behövs eller om mer hjälp krävs. Om viss praktisk hjälp räcker (tex med att öppna läkemedelsförpackningen, sätta på stödstrumpor), kan egenvårdsintyg skrivas som biståndshandläggare får som underlag för att besluta om insats för hjälpen kan få från hemtjänsten. Det räknas då inte som en hälso-och sjukvårdsinsats utan hemtjänsten bistår med praktisk hjälp och personen i fråga tar självt fullt ansvar för vad som ska göras. Föreskriften om egenvård har tagits bort, lagen finns kvar. I varje region finns också en överenskommelse mellan inblandade parter och ett dokument, egenvårdsintyg som ska användas när bedömningen görs.

I projektet STEG (där alla äldre-FoUer i Stockholm deltar) har en kartläggning gjorts med intervjuer med personal från både kommun och region samt med ett antal äldre.

Några övergripande resultat är att

- stöd till egenvård är en underutnyttjad resurs
- kännedomen om överenskommelse och egenvårdsintyget samt hur det ska användas är lågt

- hela processen är för krånglig vilket gör att primärvården ”ger upp”
- egenvårdsintyget passar inte för så många äldre,
- det är otydligt vad som menas med ”egenvård”

Processen består av många moment: bedömning av ansvarig läkare (i praktiken blir det ofta leg ssk som gör bedömningen), planering, ansökan om bistånd, utredning, uppstart, genomförande av stöd med egenvård och avslutningsvis uppföljning.

Nu är nästa fas i projektet i gång, nämligen att testa och utveckla arbetsprocessen. Detta kommer göras tillsammans med två ”case”, i Danderyd och Skärholmen. Casen ska innehålla äldre som har insatser med primärvårdsrehab och behöver stöd med egenvård.

4 Presentation av projektet Hemtjänstens arbete för äldres hälsa

Se bilder från pp-presentationen där Karin Johansson gick igenom alltifrån bakgrund, syfte och mål, hur projektet har genomförts till resultat av vad som hänt, lärdomar och nuvarande status. Deltagande enheter är en privat hemtjänstenhet i Nacka, en kommunal hemtjänstenhet i Huddinge och alla enheter i den kommunala hemtjänsten i Tyresö.

5 Information

Regional handlingsplan God och nära vård- se bifogad pp-bild.

I december 2023 beslutades om en gemensam handlingsplan för Region Stockholm och Storsthlm kring God och nära vård i Stockholms län. Den kommer gälla 2024-2030, ska brytas ner i strategiska inriktningar och konkreta mål och aktiviteter som uppdateras årligen.

Handlingsplanen är indelad i fem målområden: *sömlös vård och omsorg, personcentrerad vård och omsorg, befolkningens hälsa ska förbättras, jämlik tillgång till vård och omsorg och kostnadseffektiv vård och omsorg*. För den intresserade går att läsa hela handlingsplanen här: [>Handlingsplan God och nära vård och omsorg](#)

Några kommentarer från rådet:.

-Det kommer att behövas nya yrken in i framtidens vård och omsorg. Framtidsyrken inom socialtjänsten som tex har med välfärdsteknik osv att göra, jmf med sjukvården som ligger längre fram vad det gäller medicinsk teknik, AI, diagnosticering med hjälp av teknik, digitala appar osv. Teknik borde komma in i utbildningar för äldreomsorgens personal. Ett annat ”yrke” som kan bli aktuellt är tex ”friskvårdare” med tanke på den nya socialtjänstlagen som starkt förespråkar förebyggande och hälsofrämjande arbete och förhållningssätt.

Information om nya socialtjänstlagen/Framtidens socialtjänst

En framtida socialtjänst kommer behöva nya förutsättningar för att klara av de utmaningar som råder idag. Det behövs en ny lagstiftning, nya och anpassade arbetssätt och en stor kulturförändring för att möta nya behov och krav. De större förslagen inför en ny socialtjänstlag handlar om:

- främja jämlika och jämställda levnadsvillkor
- förebyggande perspektiv och vara lätt tillgänglig
- möjlighet att tillhandahålla insatser utan behovsprövning
- insatserna ska vara kunskapsbaserade - vetenskap och beprövad erfarenhet

En överenskommelse finns om att betala ut 650 000 kr per kommun under 2024 för att förbereda implementering av ny socialtjänstlag. Enligt plan kommer den nya lagen under 2025. Det blir ingen ny äldreomsorgslag, vissa delar av det förslaget kommer rymmas inom socialtjänstlagen. Se vidare bifogade pp-bilder från SKR.

6 Diskussion om Nytt projekt: Framtidens socialtjänst - biståndshandläggarens roll

Nestor kommer under 2024 starta upp ett nytt projekt med fokus på biståndshandläggarens roll i att främja hälsa, se bild i pp-presentationen. Hur kan förändringar i och med en ny socialtjänstlag och utmaningar kring kompetensförsörjningen inom socialtjänsten komma att påverka biståndshandläggarrollen, socialtjänstens insatser samt förutsättningar för en jämlik vård och omsorg, rättssäkerhet för den enskilde, legitimitet och tillit för socialtjänsten? För att få några idéer in till projektet gjorde vi ett litet grupparbete där några frågor skulle diskuteras.

Först fick rådet diskutera följande frågor:

- 1) Vilka insatser skulle kunna vara lämpliga att få utan bedömning av biståndshandläggare?
- 2) Vilka insatser borde man kunna få digitalt?
- 3) Hur ser ni att biståndshandläggare ska kunna arbeta mer förebyggande?

Vi samlade in det som grupperna diskuterat och gjorde kort återkoppling för alla. Några saker som kom fram:

- Enklare insatser som snöskottning, matbeställning, kommunal fixarservice, larm, akut ledsagarservice skulle kunna bli aktuella utan biståndsbedömning.
- Kommer enklare insatser tex städning, tvätt och inköp överhuvudtaget vara möjligt att få av kommunen i framtiden? Ex på insatser som isf borde kunna gå att få utan bedömning
- Om kommunen bättre samverkade med föreningar och kunde komma överens om stöd vid promenader, ledsagning till läkare och andra aktiviteter med viss ersättning skulle det bli billigare för kommunerna
- Digitala insatser skulle kunna vara tex matbeställning och hemtransport, påminnelser kring medicinering, olika digitala appar som stöd
- Bra om varje biståndshandläggare inom sitt ansvarsområde skulle ha ansvar för uppsökande verksamhet och kunna ta reda på om en person känner sig ensam och vill bli kontaktad av någon. Det skulle kunna fungera bättre än en särskild person som bara arbetar uppsökande.
- Handläggaren skulle kunna arbeta mer förebyggande inför planerad operation, kan gälla annan vårdinsats också.

Därefter diskuterade vi olika typer av målgrupper och deras resp behov och drivkrafter när det gäller att ta emot vård- och omsorgsinsatser, se vidare i pp-presentationen. Vi diskuterade några fall med frågor att svara på, se nästa sida: 1) Hur skulle man vilja ha det första mötet med biståndshandläggare? 2) Hur ska man verka för att den enskilde blir delaktig i de insatser som planeras? Önskas andra insatser än de som planerats? Och hur ska anhöriga involveras? 3) Hur ska man förmedla information om det som bestämts om insatserna på bästa sätt?

Självständig och engagerad

Kristina:

Kristina har arbetat som lärare. Hon är gift med Lennart. Lennart bor på demensboende i hemkommunen och Kristina har fortsatt sköta om hans ekonomi. De har tillsammans en stor familj. Kristina har en surfplatta som hon använder för att ringa videosamtal med barnbarnen men också för att ta reda på information. Runt jul ramlade Kristina på en matta i hemmet och bröt benet. Hon låg på sjukhus och opererades, och har nu gipsat ben. Kristina blev hemskickad utan vårdplanering och fick hemtjänstinsatser av socialjouren i kommunen då det var en fredag eftermiddag. Vårdsäng och flytthjälpmiddel skickades med hem. Kristinas dotter ringer tidigt måndag morgon efter helgerna till kommunen för att reda ut vad som gäller. Både hon och Kristina vill en tydlig plan för hur Kristina ska få stöd framöver.

- Hög tilltro till sin egen förmåga
- En stark egen vilja
- Tar hand om sig själva
- Väl förberedd och påläst
- Vill vara djupt informerad och involverad

Traditionell och obrydd

Rune:

Rune bor för sig själv och har inga anhängare i livet. Han är änklings och han och hans fru fick aldrig barn. Han bor på sin gamla släktgård där han tidigare haft jordbruk. Han saknar telefon och internet. Han har sällan haft kontakt med hälso- och sjukvård och aldrig med socialtjänsten. En granne ringer kommunen och är orolig, hon har tidigare haft sporadisk kontakt med Rune som alltid varit hel och ren. De har alltid växlat några ord om de träffats. När grannen inte hade sett till Rune på ett tag knackade hon på och hittade ett smutsigt hem. Rune uppträdde förvirrat och verkade inte känna igen henne.

- God social förankring och trygghet
- Oroar sig inte över sin hälsa
- Väntar länge med att söka hjälp
- Vill bli informerad och involverad
- Accepterar beslut från professionella

7 Övrigt

Nästa Seniorrådsmöte är **fredagen den 31 maj kl. 10-12.30** på Nestor (eller undantagsvis på Teams). Till mötet i maj planeras att bjuda in även rådets suppleanter.

Camilla och Helén

Bifogas

- Powerpointbilder från mötet
- Powerpointbilder från referensgruppsmöte i projektet STEG
- Powerpointbilder från SKR om framtidens socialtjänst